

سد «مارون ۲» تالاب شادگان را شوربخت می‌کند؟

بی‌نامیرعلیمی
خبرنگار

دی‌ماه سال گذشته، سازمان حفاظت محیط زیست با احداث سد «مارون ۲» در استان کهگیلویه‌وبوییراحمد به‌دلیل تهدید تالاب شادگان و نخلستان‌ها، محیط زیست و تأثیر منفی بر کشاورزی، مخالفت کرد، اما این مخالفت بی‌تأثیر بوده و پروژه مارون ۲ توانست بدون عدم اخذ مجوزهای زیست‌محیطی و ماده ۲۳ در مجلس، ردیف بودجه بگیرد. این سد روی همان گنبد‌های نمکی ساخته می‌شود که سد گنوند ساخته شد و اراضی اطراف و آب کارون را شور کرد.

همچنین باوجود انتشار گزارش‌های متعدد در این خصوص، همچنان ساخت سد «مارون ۲» به دل‌نگرانی بزرگ جامعه مدنی خوزستان و فعالان محیط زیست تبدیل شده و سایه آن بر سر تالاب هورالعظیم، تالاب شادگان و نخلستان‌های شادگان، ماهشهر، رامشیر، رامهرمز، هندیجان و بهبهان سنگینی می‌کند؛ پروژه‌ای که در صورت اجرا، به نابودی کشاورزی و تنوع زیستی منطقه انجامیده و کانون‌های ریزگردها را بزرگ‌تر از قبل خواهد کرد. گویا به‌رغم تمام این هشدارها کسی به مسائل محیط زیستی و علی‌الخصوص نابودی تالاب شادگان و هورالعظیم در استان خوزستان اهمیتی نمی‌دهد.

البته ناگفته نماند که در همین اثنا تعدادی از نمایندگان، داداشان بلند شده و این پروژه را به‌دلیل گرفتن ردیف بودجه در مجلس به‌رغم عدم اخذ مجوزهای زیست‌محیطی و ماده ۲۳، مورد انتقاد صریح قرار دادند. نماینده شادگان در مجلس، این طرح را غیرقانونی و مبتنی بر لابی‌گری و ارتباطات غیرقانونی خوانده و خواهان حذف فوری این طرح شد. وی تأکید کرد چگونه است که برای یک طرح غیرقانونی در مجلس براساس لابی و ارتباطات غیرقانونی، بودجه قرار می‌دهیم؛ این چه اقدامی است؟ باید هر چه سریع‌تر جلوی این کار گرفته شود.

نماینده مردم بهبهان و آغاچری نیز در گفت‌وگو با «ایران» و با اشاره بر اینکه این طرح با لابی‌گری و بدون درنظر گرفتن ضوابط قانونی در مجلس ردیف بودجه گرفته است، از نمایندگان مجلس و مسئولان مرتبط خواست تا بار دیگر این پروژه را مورد بررسی قرار دهند. اواسط هفته جاری نیز رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس از احضار وزیر نیرو به بهارستان به‌دلیل آغاز فرایند احداث غیرقانونی سد مارون ۲ خبر داده و نسبت به بروز مشکل در تأمین آب ۷شهر استان خوزستان در صورت تکمیل ساخت این سد ابراز نگرانی کرده است. هم‌زمان تعدادی از زمین شناسان نیز در گفت‌وگو با «ایران» نسبت به رخداد مشکلات عدیده در کیفیت آب رودخانه در فصول خشک و تخریب اکوسیستم و محیط زیست منطقه هشدار داده و تأکید کردند از دیدگاه «لرزه زمین ساخت» باید این اطمینان را حاصل کنیم که این سد در برابر زمین لرزه‌های مشهور منطقه مقاوم و پایدار است یا خیر و سپس به احداث سد مارون ۲ اقدام شود. اما با وجود هشدارهای مکرر کارشناسان، مسئولان، زمین‌شناسان، نمایندگان مجلس و طرفداران محیط زیست، تاکنون هیچ مقام مسئولی اقدام عملی انجام نداده و هنوز پروژه ساخت این سد منتفی نشده است. چ‌گونه می‌شود که پروژه ساخت سد مارون ۲ بدون اخذ مجوزهای زیست‌محیطی و ماده ۲۳ از مجلس ردیف بودجه گرفته باشد و مهم‌تر اینکه در تمام این سال‌ها هیچ نماینده‌ای از چنین تخلفی صحبت نکرده و خواهان توقف فوری آن نشده باشد؟ مسئولان باید این واقعیت را بیپذیرند که مطالبه مخالفت با احداث سد مارون ۲ از سوی مردم و طرفداران محیط زیست، یک مطالبه بحق و مورد قبول بوده و در صورت احداث این سد نه تنها زندگی مردم منطقه بلکه محیط زیست، نخیلات و حتی زندگی حیوانات، نابود خواهد شد.

▪ **ایرنا-** «مهدی ایزدی» سرپرست اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی مازندران از صدور ۷۵۰ پروانه بهره‌برداری برای تأسیسات گردشگری مازندران در سال گذشته خبر داد.
▪ **ایستا-** «سابق ضیاییان» رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات وضع هوا از بارش پرانگیزه باران در استان‌های مختلف و آسمان غبار آلود نوار غربی کشور خبرداد.
▪ **ایرنا-** «جبرئیل نوکنند» رئیس موزه ملی ایران، گفت: وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی در بازدید از موزه پیش از دست زدن به اشیای مخزن از ازمین‌اموال پروتکل‌های آن را پرسید و دست‌کش پوشید و سپس آنها را لمس کرد.
▪ **ایستا-** «احمد کارگران» مدیر هنری خانه جری یولاک گفت: خانه جری یولاک به‌عنوان یک گالری پذیرای هنرمندانی است که در زمینه فرهنگ و آداب منطقه‌جنوب‌وهمچنین فرهنگ دریانوردی کارهای پژوهشی انجام می‌دهند.
▪ **ایرنا-** «حسن رضعانی» مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان جنوبی گفت: مرمت و بازسازی ساختمان ارگ کلاه فرنگی از بناهای تاریخی شهر بیرجند ادامه دارد تا به‌زودی برای بازدید عموم به‌طور

کامل بازگشایی شود.

▪ **ایرنا-** «اسدالله عباسی» استاندار گیلان به فعالیت‌های آغاز شده در سایت سراوان اشاره کرد و گفت: تا پایان امسال ورود زباله خام جدید به سراوان متوقف خواهد شد.

▪ **ایرنا-** «محمد گیلاشه» رئیس اداره حفاظت محیط زیست شهرستان رزن گفت: کشت‌های زیر پلاستیکی و جمع‌آوری نکردن پلاستیک‌ها پس از برداشت محصول در این شهرستان به آفتی برای محیط زیست تبدیل شده است.

▪ **ایستا-** «احد وحیدقیفه» رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی با اشاره به اینکه امسال دومین سال خشکسالی است، اظهار کرد: در هفته‌های اول اردیبهشت ممکن است که میزان بارندگی‌ها مناسب باشد ولی کمبود آب را جبران نمی‌کند.

▪ **ایرنا-** «مهری اثنی‌عشری» مدیر ملی طرح حفاظت از تالاب‌های ایران گفت: زمانی‌که تنش آبی در کشور رخ می‌دهد معمولاً بخش کشاورزی، شرب و صنعت در اولویت تأمین حقه‌به قرار می‌گیرند اما متأسفانه باوجود تأکید قانون، تالاب‌ها در این روند در آخرین رده اولویت هستند.

▪ پنجشنبه ۱ اردیبهشت ۱۴۰۱
 ▪ سال بیست‌وهشتم
 ▪ شماره ۷۸۹۲

روزنامه ایران ایده استفاده از اقامتگاه‌های دولتی برای اقشار مختلف مردم را بررسی می‌کند

گردشگری «ارزان» یا گردشگری با «قیمت واقعی»!

امیدوار است رضایت مردم بویژه قشرهای ضعیف جامعه را برای گردشگری ارزان به دست آورد اما رئیس هیأت مدیره انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی ایران، خوب بودن این برنامه و مدل گردشگری را منوط به اجرای شروطی می‌داند و آن را برای اجرای این برنامه ضروری عنوان می‌کند.

▪ **لفظ «ارزان» برای سفرهای گردشگری در شان مردم نیست**

حرم‌تالله رفیعی در گفت‌وگو با «ایران» می‌گوید: با توجه به اینکه بر اساس قانون، اداره‌ها، سازمان‌ها و نهاد‌های دولتی حق ندارند مراکز اقامتی و گردشگری ایجاد کنند پس مراکز اقامتی دولتی موجود، برخلاف قانون ساخته شده و در حال استفاده است. بنابراین در این باره تخلف صورت گرفته است و باید تمامی این مراکز تعطیل شود و در اختیار وزارت میراث فرهنگی و در واقع در اختیار صنعت گردشگری و بخش خصوصی قرار گیرد.

وی می‌افزاید: مراکز اقامتی خصوصی شامل هتل‌ها و مراکز بوم‌گردی و... که در کشور وجود دارد پاسخگوی نیازهای گردشگری کشور (حتی در قیل از کرنا که سفر و گردشگری رونق داشت) بوده و هست حتی بیشتر از نیاز نیز بوده‌است چرا که قبل از کرونا نیز بسیاری از هتل‌ها در سراسر کشور خالی از مسافر و گردشگر بودند.

رفیعی ادامه می‌دهد: شاید برنامه یا طرح سفر ارزان و استفاده از مراکز اقامتی دولتی کشور برای عموم مردم با هدف رونق گردشگری، حرکتی خوبی باشد اما لفظ «ارزان» در شان مردم کشور با این سابقه فرهنگی و ثروت خدادادی نیست چرا که معتقدیم، هزینه‌ای و قرار است از مردم گرفته شود «ارزان» نیست بلکه در حقیقت قیمت واقعی استفاده از آن مراکز است که هم‌اکنون با قیمت گران به مردم داده می‌شود.

وی با تأکید بر اینکه باید به‌جای لفظ «ارزان» برای این برنامه از عنوان «سفر با قیمت مناسب و یا قیمت واقعی» استفاده شود چون در واقع ارزان محسوب نمی‌شود، می‌گوید: چرا

باید هزینه مسیر چند برابر قیمت از مسافران و گردشگران گرفته شود و چرا با وجود اینکه سفرهای نوروز امسال حدود یک سوم سفرهای قبل از کرونا بود، طی تعطیلات نوروز تصادف جاده‌ای اینقدر زیاد بود؟ ترافیک ورودی به شیراز به چند کیلومتر رسید؟ اینها نشان‌دهنده این است که کوتاهی و قصوری صورت گرفته و آن هم این بوده که مردم به دلیل گرانی‌ها، نتوانستند از حمل و نقل عمومی نظیر هواپیما و قطار استفاده کنند.

رفیعی با تأکید بر اینکه حمل و نقل مسافربری در ایران گران است و در جایگاه واقعی خود قرار نگرفته است، گفت: اگر بخواهیم هزینه‌های حمل و نقل خودمان را با دنیا هم مقایسه کنیم با آنها هم برابری ندار. متأسفانه همه شرکت‌های خدماتی مسافربری اعلام می‌کنند که ما زیانده هستیم اما کسی هم کارشناسانه بررسی نمی‌کند که پس چطور اموال

آنها انباشته‌تر می‌شود در صورتی که هواپیماها و قطارها با پول مردم یعنی با گرفتن وام‌های کلان و با نرخ‌های بسیار پایین و ارز دولتی خریداری شده است.

▪ **تأثیر وجود مراکز اقامتی دولتی بر افزایش قیمت‌های مراکز خصوصی**

وی اظهار می‌دارد: حرکت خوبی است که بخواهند مراکز اقامتی شرکت‌های وابسته به دولت، سازمان‌ها و نهاد‌های دولتی را در اختیار صنعت گردشگری قرار دهند تا مورد استفاده عموم مردم قرار گیرد اما باید آینده آن را هم دید یعنی اگر قرار باشد در آینده نسبت به قیمت واقعی آن، گرانتر در اختیار مردم قرار داده شود، درست نیست. اگر این مراکز با قیمت واقعی و مناسب در اختیار مردم قرار گیرد، مردم مشاهده درست نیست. اگر این مراکز با قیمت واقعی و مناسب در اختیار مردم قرار گیرد، مردم مشاهده خواهند کرد که اجحافی در حقشان نشده و به طور حتم راضی خواهند بود.

رفیعی درباره تأثیر مراکز اقامتی دولتی

بر افزایش قیمت‌ها، می‌گوید: تمامی اداره‌ها و دستگاه‌های دولتی در تمامی استان‌های گردشگری‌پذیر کشور، مراکز اقامتی دارند و از آنجا که نمی‌توانند آنها را درست اداره کنند، عنوان می‌کنند این مراکز زیانده هستند لذا قیمت مراکز اقامتی خود نظیر هتل‌ها را افزایش می‌دهند و این موجب می‌شود که بخش خصوصی نیز قیمتی بالاتر از آنها در نظر بگیرند در نتیجه اینها در افزایش قیمت مراکز اقامتی کشور تأثیرگذار هستند.وی تصریح می‌کند: دستگاه‌ها و اداره‌های دولتی که در حوزه‌های مختلف فعالیت می‌کنند نباید وارد حوزه گردشگری شوند و مراکز اقامتی گردشگری ایجاد کنند. این کار همانند این است که متولیان صنعت گردشگری هم به جای فعالیت در حوزه صنعت گردشگری به حوزه بانکداری، شهرداری، خودروسازی و... وارد شوند. اینها باعث آسیب زدن به صنعت گردشگری و حقوق مردم بویژه قشر ضعیف جامعه می‌شود.

ندارند. بخصوص اینکه در استان خوزستان چندین برابر حداقل‌ترین میزان بارندگی‌ها، باران می‌بارد.»

درویش در پاسخ به این سؤال که با توجه به خطر بالای مالچ‌های نفتی برای انسان‌ها، گونه‌های گیاهی و جانوری، چرا نهاد یا سازمانی مانع این کار نمی‌شود؟ می‌گوید: «این موضوع باز می‌گردد به مافیای نفت و فشاری که این وزارتخانه به وزارت نیرو و جهادکشاورزی کشور وارد می‌کند. در واقع آنها کاری می‌کنند تا از بد

مکان‌هایی که میزان بارندگی‌ها بالای ۶۰ میلیمتر باشد براحتمی می‌توان با قرق و ممانعت از ورود دام و ممنوعیت هر نوع فعالیت صنعتی مناطق را احیا کرد و باعث رشد دوباره پوشش گیاهان در خور هر منطقه شد، می‌گوید: «در اغلب مناطق کشور به غیر از لکه‌هایی چند، «ریشه مالچ‌های نفتی است و لکه‌هایی در سیستان نیازی به مالچ پاشی

از نفوذناپذیری آب باران در خاک مناطقی است که مالچ نفتی پاشیده شده و از بین رفتن بانک بذر طبیعی و گونه‌های بومی گیاهان و جانوران منطقه به‌دلیل افزایش دما را در پی دارد. چرا که این ماده سیاه رنگ بوده و باعث جذب بیشتر نور خورشید و افزایش دو برابری دمای آن منطقه نسبت به سایر مناطق می‌شود که وضعیتی بسیار خطرناک به‌وجود می‌آورد. همچنین اکوسیستم‌های ماسه‌ای به‌دلیل آنکه بسیار پویا هستند گونه‌های گیاهی و جانوری بسیار متنوع و خاصی دارند. در واقع عمده جانوران این مناطق خزندگان هستند که در اکوسیستم‌های ماسه‌ای ایران بسیار منحصربه‌فرد بوده و تکامل آنها در بیابان‌های ماسه‌ای فلات ایران انجام می‌شود. از بین رفتن آنها نیز می‌تواند تأثیرات منفی در کشاورزی و اکوسیستم‌های طبیعی داشته باشد. زیرا آنها باعث تعادل بخشی و حفاظت بیولوژیکی در مقابل آفت‌ها می‌شوند. لذا وقتی عملیات مالچ پاشی صورت می‌گیرد نه تنها باعث از بین رفتن گونه‌های بومی می‌شود بلکه خودش نیز بیروژ آفت و رشد گونه‌های مهاجم را در پی دارد. در اصل بارندگی ایجاد یک لایه بیولوژیکی می‌کند که دارای مواد آلی است و باعث تثبیت ماسه می‌شود. وقتی مالچ پاشی صورت می‌گیرد در حقیقت باعث مرگ این لایه بیولوژیکی و مانع تثبیت طبیعی ماسه

و ایجاد پوشش گیاهی طبیعی می‌شود.»وی درخصوص راهکار مؤثر برای ممانعت از مالچ پاشی نفتی می‌افزاید: «از آنجایی که در کشور قانون حفاظت از خاک داریم سازمان حفاظت از محیط زیست، دادستان کل کشور یا دادستان خوزستان و سازمان‌های مردم نهاد می‌توانند بر حسب وظایفی که دارند با ورود به ماجرا مانع این کار شوند.»
دکتر آخانی با بیان اینکه، گزاره «تپه‌های ماسه‌ای عامل اصلی پدیده ریزگردها در کشور است» را کاملاً اشتباه می‌داند و می‌افزاید: «در واقع ریزگردها دانه‌های‌ریزی هستند که از محیط‌های رسوب‌گذاری شده رسی و تالاب‌های خشک شده همانند تالاب شادگان وهورالعظیم و تالاب‌هایی که در جنوب خوزستان در مناطق هندیجان و ماهشهر قرار دارند بر می‌خیزند. البته منشأ بروز بخشی از این ریزگردها چرای بی‌رویه دام در کوهپایه‌های زاگرس نیز است. لذا اینکه بگوییم تپه‌های ماسه‌ای نقشی در پدیده ریزگردها دارند به‌طور کامل اشتباه است و متأسفانه چنین دروغ‌هایی از سوی منتفعان مالچ‌های نفتی بیان می‌شود.»
محمد درویش کنشگر محیط زیست، با اشاره به اینکه مالچ‌های نفتی نیز می‌تواند با درصد بسیار بالایی به انسان‌ها آسیب برساند به «ایران» می‌گوید: «ریشه مالچ‌های نفتی است که بسیار سمی بوده و آل‌پندگی بالایی دارد. در

آتش پسماندهای نفتی به جان طبیعت افتاد

حمیده‌گودرزی
خبرنگار

کارشناسان با هشدار درباره خطر استفاده از مالچ نفتی برای انسان و گونه‌های گیاهی و حیوانی خواستار ورود دادستان کل کشور برای جلوگیری از مالچ پاشی در منابع طبیعی بویژه محیط زیست خوزستان شدند. آنها با توجه به میزان بارندگی باران در خوزستان اراضی ماسه‌ای این استان را نیازمند مالچ پاشی نمی‌دانند و اعتقاد دارند با قرق می‌توان منطقه را ساماندهی کرد. این کارشناسان اعتقاد دارند تپه‌های ماسه‌ای را نمی‌توانند عامل ریزگردها بدانند و آن را یک اشتباه بزرگ برای توجیه مالچ پاشی عنوان می‌کنند.

استاد گیاه شناسی دانشکده زیست‌شناسی دانشگاه تهران، با بیان اینکه مالچ پاشی نفتی روشی منسوخ شده در دنیا است به «ایران» می‌گوید: «بیش از ۵۰ سال پیش روس‌ها برای نخستین بار این روش را در آسیای میانه مورد آزمایش قرار دادند که مورد استقبال قرار نگرفت. در حال حاضر هم به غیر از ایران هیچ کشور از این روش استفاده نمی‌کند.»

به گفته دکتر حسین آخانی، «نه تنها در پژوهش‌های بین‌المللی روش مالچ پاشی نفتی مورد تأیید نیست بلکه پژوهش‌های محققان مختلف ایرانی بویژه محققان مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع در بحث بیابان‌زدایی حکایت

سنجاب زمینی «قاتل نان» است نه «قاتل جان»

نما

برخی از روستاییان در کبودرآهنگ سنجاب زمینی را با گورکن اشتباه گرفته و فکر می‌کنند این حیوان اقدام به از بین بردن قبور اموات کرده به این منظور اقدام به کشتار پی رویه آن‌ها می‌کنند. سنجاب زمینی از جمله گونه‌هایی است که از سال‌ها پیش به علت فقر زمین و تغذیه از ریشه گیاهان همچنین شباهت فعالیت وی برای جست‌وجوی غذا با گورکن، قربانی باورهای غلط روستائیشینان و کشاورزان شده است. پیشتر روستاییان با استفاده از سموم، آتش زدن کلنی و قرار دادن طعمه اقدام به شکار و کشتار بی‌رحمانه سنجاب زمینی می‌کردند که این روند منفی با وجود کاهش همچنان در برخی مناطق ادامه دارد. وجود سنجاب زمینی در یک منطقه و ایجاد حفره در زمین و به سمت ریشه محصول، منجر به آسان شدن نفوذ آب و اکسیژن، تخلخل خاک و حاصلخیزی زمین می‌شود. حدود ۲۰ هزار قطعه سنجاب زمینی در کبودرآهنگ وجود دارد که شمار آنها در کنار تالاب شیرین سو به‌واسطه وجود آب، سرسبزی و تنوع گیاهی بیشتر است. سنجاب زمینی نیز دارای جثه کمی کوچک‌تر، گوش‌های کوچک، چشمانی درشت، دم کوتاه و پشمالو است. رنگ پشت بدن زرد با سایه‌ای از رنگ قهوه‌ای در وسط است. در سطح شکمی بدن موها به رنگ سفید است. ناخن‌ها کوتاه و سیاه‌رنگ است. دشمنان طبیعی این گونه، پرندگان شکاری و پستانداران گوشتخوار نظیر گربه‌های وحشی، روباه و سمور هستند که در حال حاضر از وضعیت مناسبی برخوردار است.

سنجاب زمینی